

3. Sociodemografická analýza

3.1 Základní údaje o území ORP Břeclav

ORP Břeclav tvoří 18 obcí a nachází se v jižní části Jihomoravského kraje na hranicích s Rakouskem. Město Břeclav jako obec s rozšířenou působností je centrum správního obvodu. ORP Břeclav má 59 726 obyvatel, což z něj dělá páté největší ORP z 21 ORP Jihomoravského kraje. Co do rozlohy je s 439 km² rovněž páté největší ORP kraje. ORP Břeclav má 136 obyvatel/km², což je až desátá nejvyšší hodnota v Jihomoravském kraji.

Základní údaje jednotlivých ORP Jihomoravského kraje

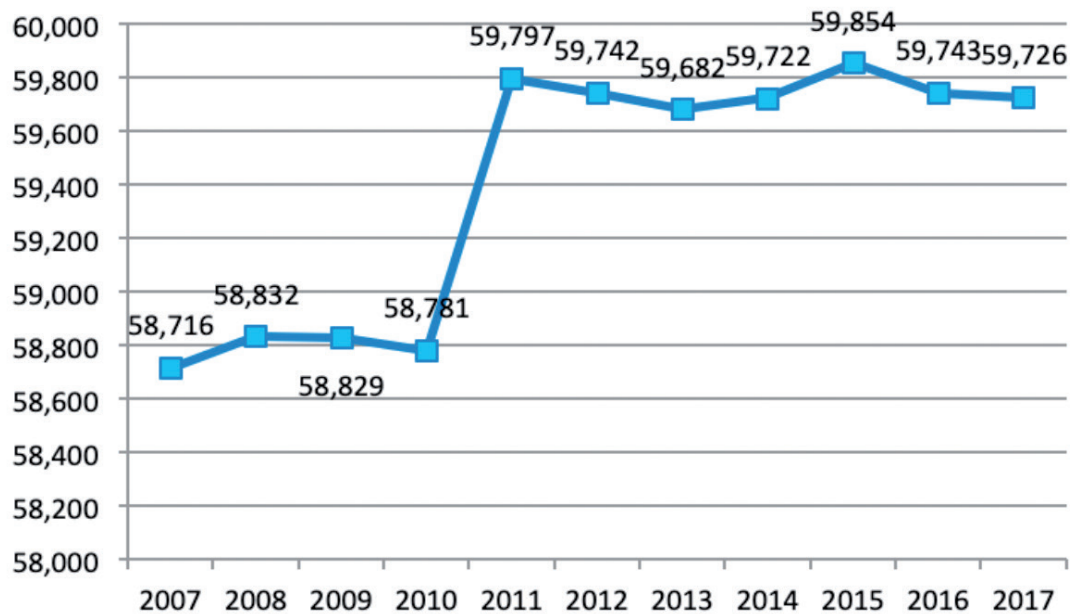
ORP	Počet obyvatel	Rozloha km ²	Hustota obyvatel
ORP Brno	379 527	230	1649
ORP Znojmo	91 468	1243	74
ORP Šlapanice	68 364	343	199
ORP Hodonín	60 818	286	213
ORP Břeclav	59 726	439	136
ORP Blansko	56 848	351	162
ORP Kyjov	55 484	470	118
ORP Vyškov	51 981	540	96
ORP Boskovice	51 697	511	101
ORP Veselí nad Moravou	38 051	343	111
ORP Hustopeče	36 008	355	101
ORP Židlochovice	33 168	194	171
ORP Tišnov	31 167	342	91
ORP Rosice	25 887	174	148
ORP Ivančice	24 251	173	141
ORP Slavkov u Brna	23 313	158	148
ORP Kuřim	22 855	77	297
ORP Moravský Krumlov	22 329	348	64
ORP Mikulov	20 023	244	82
ORP Bučovice	16 031	171	94
ORP Pohořelice	14 211	195	73
Jihomoravský kraj	1 183 207	7 188	165

Zdroj: ČSÚ

3.2 Vývoj počtu obyvatel

K poslednímu dni roku 2017 mělo ORP Břeclav 59 726 obyvatel. Mezi lety 2007 až 2017 se počet obyvatel ORP zvýšil o 1,7 % (1010 obyvatel) z 58 716 na stávajících 59 726. V roce 2011 je vidět v grafu zlom, kdy se skokově navýšila populace ORP o 1016 obyvatel. Mimo tento rok je jinak počet obyvatel stabilní.

Vývoj počtu obyvatel ORP Břeclav v letech 2007–2017

Zdroj: ČSÚ

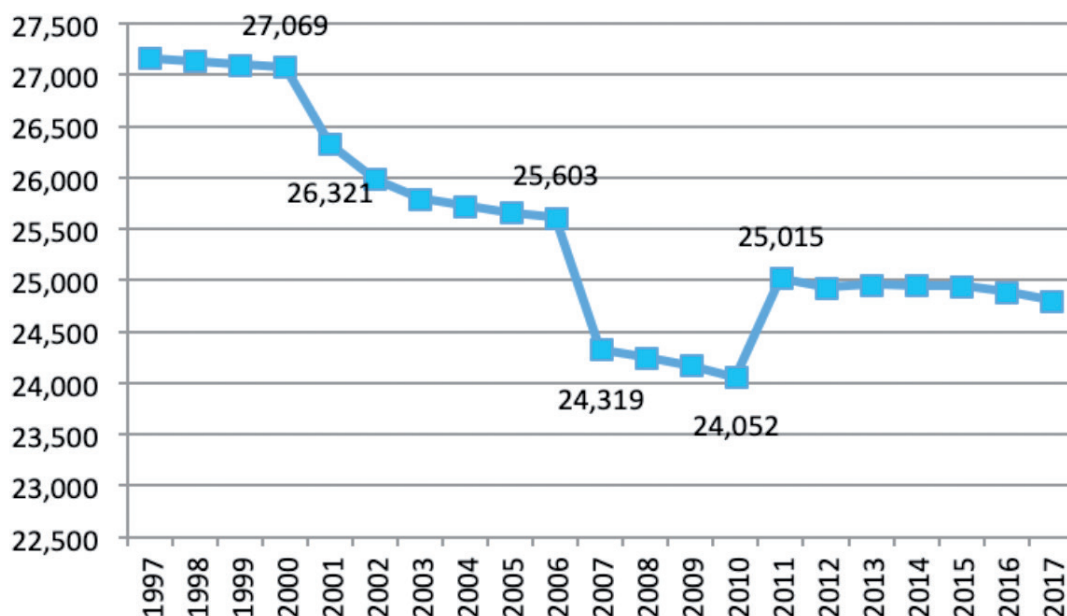
Nárůst počtu obyvatel v roce 2011 si vyžaduje bližší vysvětlení. Podrobnější pohled na data ukazuje, že k nárůstu populace došlo u města Břeclav, kde se mezi roky 2010 a 2011 zvýšil počet obyvatel o 963. Přičemž tento nárůst nekoresponduje s přirozeným přírůstkem ani s přírůstkem stěhování; ty byly minimální.

Následující graf zobrazuje počet obyvatel města Břeclav mezi lety 1997 až 2017. V grafu jsou vidět tři výrazné výkyvy. Vedle roku 2011, kdy se počet obyvatel zvýšil, došlo naopak k poklesu v letech 2001 a 2006. V roce 2006 se z Břeclavi oddělila obec Ladná, což způsobilo pokles počtu obyvatel Břeclavi.

Český statistický úřad nesleduje počet obyvatel průběžně každý rok. Počet obyvatel zjišťuje v rámci sčítání lidu, domů a bytů, které provádí jednou za deset let. Počet obyvatel v ostatních letech je určován připočítáváním počtu narozených, zemřelých, přistěhovaných a vystěhovaných (celkový přírůstek), a to až do dalšího sčítání, které přináší nová data nezávislá na údajích z předchozích let, přičemž poslední dvě sčítání proběhla v roce 2001 a 2011.

Věc byla konzultována i přímo s českým statistickým úřadem. Za nárůstem počtu obyvatel v roce 2011 tak pravděpodobně bylo jako hlavní příčina sčítání v roce 2001. Tehdy bylo z nějakých důvodů sečteno menší množství obyvatel, než jich bylo v obci ve skutečnosti hlášeno. Tato nepřesnost se přenášela celých deset let do dalšího sčítání v roce 2011, kdy byla získána nová přesnější data, což způsobilo zdánlivý nárůst populace.

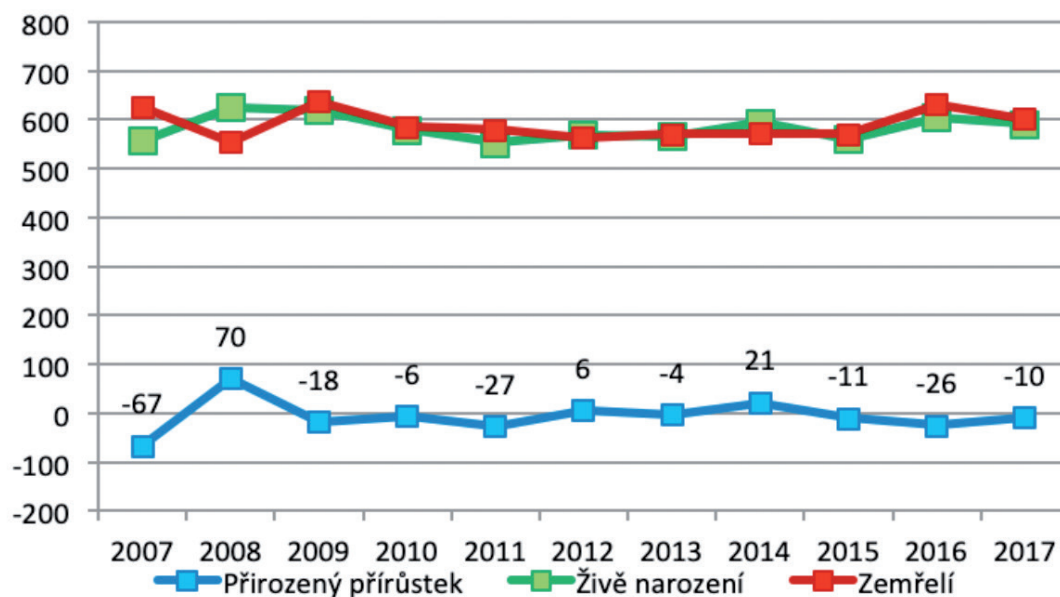
Vývoj počtu obyvatel města Břeclav v letech 1997–2017

Zdroj: ČSÚ

Vývoj počtu obyvatel má dvě složky. První je přirozený přírůstek, který je dán rozdílem mezi počtem narozených a zemřelých. V OPR Břeclav lehce převažuje počet zemřelých nad počtem narozených. Ve sledovaném období byly ale i roky, kdy se přirozený přírůstek dostal do kladných hodnot. Nejvyšší přirozený přírůstek (70 obyvatel) byl v roce 2008. Po většinu let ale docházelo k úbytku populace. Nejvyšší přirozený úbytek (27 obyvatel) byl v roce 2011. Počty narozených i zemřelých jsou relativně stabilní po celé období a ani přirozený přírůstek nevykazuje žádný trend.

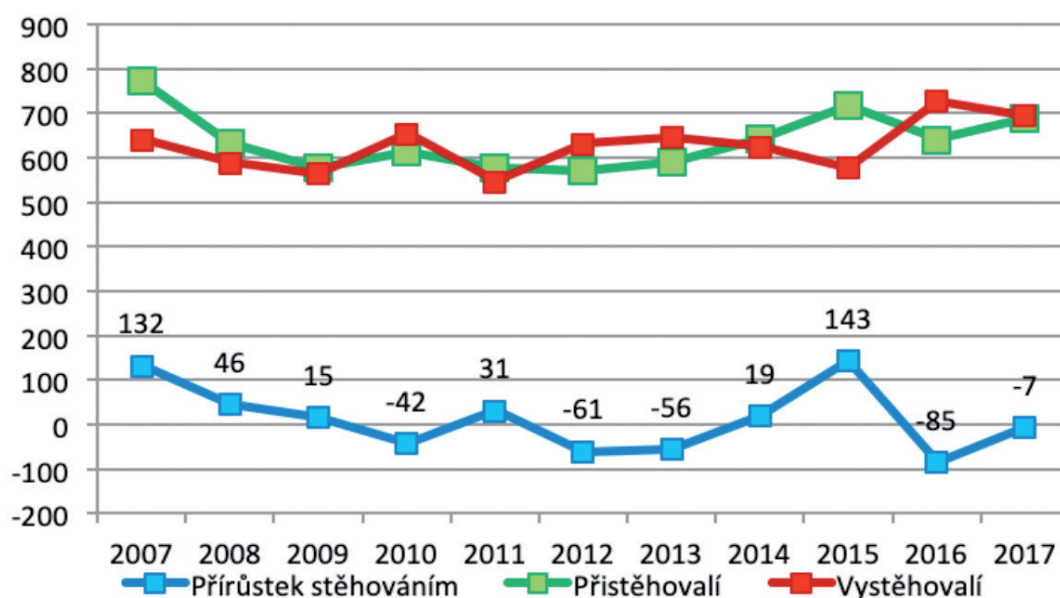
Přirozený přírůstek obyvatel ORP Břeclav v letech 2007 – 2017

Zdroj: ČSÚ

Druhou složkou určující vývoj počtu obyvatel je přírůstek stěhováním. Ten je dán rozdílem mezi počtem přistěhovaných a vystěhovaných obyvatel. Migrační saldo ORP Břeclav je kladné. To znamená, že se do ORP nastěhovalo více nových obyvatel, než se z něj vystěhovalo. Počty přistěhovaných a vystěhovaných jsou po většinu období vyrovnané. Největší přírůstek stěhováním (143 obyvatel) byl v roce 2015. Největší pokles (85 obyvatel) pak ihned v následujícím roce 2016.

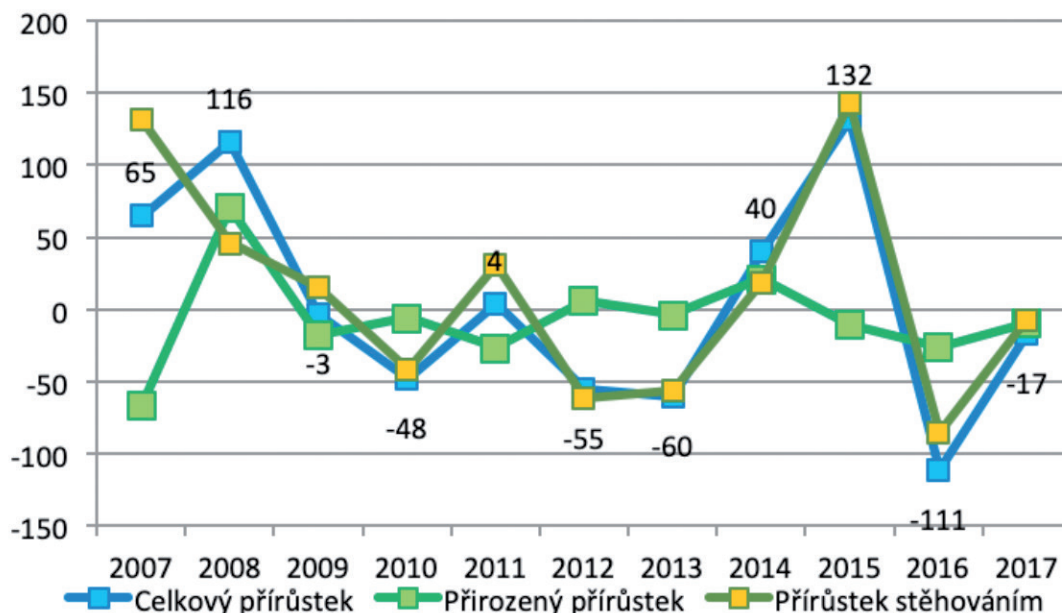
Přírůstek stěhováním obyvatel ORP Břeclav v letech 2007–2017

Zdroj: ČSÚ

V ORP se za dané období narodilo méně obyvatel, než jich zemřelo. V daném období se ale do ORP přistěhovalo více obyvatel, než se z něj vystěhovalo, a přírůstek stěhováním byl vyšší než přirozený úbytek obyvatel. Celkový přírůstek tak byl za sledované období kladný.

Celkový přírůstek obyvatel ORP Břeclav v letech 2007–2017

Zdroj: ČSÚ

Podrobný přehled všech výše uvedených údajů za období 2007 až 2017 je možné najít v následující tabulce základních demografických ukazatelů pro ORP Břeclav.

Základní demografické ukazatele ORP Břeclav v letech 2007–2017

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel	58716	58832	58829	58781	59797	59742	59682	59722	59854	59743	59726
Zemřelí	624	554	636	585	579	563	570	572	570	630	601
Živě narození	557	624	618	579	552	569	566	593	559	604	591
Přirozený přírůstek	-67	70	-18	-6	-27	6	-4	21	-11	-26	-10
Přistěhovalí	773	634	578	612	577	570	590	643	719	641	687
Vystěhovalí	641	588	563	654	546	631	646	624	576	726	694
Přírůstek stěhováním	132	46	15	-42	31	-61	-56	19	143	-85	-7
Celkový přírůstek	65	116	-3	-48	4	-55	-60	40	132	-111	-17

Zdroj: ČSÚ

Celkový počet obyvatel ORP za posledních pět let mírně klesnul. Vývoj v jednotlivých obcích ORP je ovšem rozdílný. U devíti obcí se počet obyvatel mezi lety 2012 a 2017 snížil a u devíti se naopak zvýšil. Za celé ORP se jednalo o pokles o 16 obyvatel, což představuje 0,03 % stavu z roku 2011. Počet obyvatel Břeclavi se snížil o 128 (-0,5 %). To je nejvyšší pokles v absolutních hodnotách. V relativních hodnotách došlo k nejvyššímu poklesu obyvatel v obci Lednice, kde se počet snížil o 62 (2,6 %). Naopak relativní nejvyšší nárůst vykazuje obec Kostice, kde se počet obyvatel navýšil o 75 (4,1 %).

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích ORP Břeclav v letech 2012–2017

Obec	Počet obyvatel		Změna	
	2012	2017	Absolutní	Relativní
Břeclav	24 925	24 797	-128	-0,5%
Bulhary	787	767	-20	-2,5%
Hlohovec	1 284	1 309	25	1,9%
Hrušky	1 554	1 575	21	1,4%
Kostice	1 831	1 906	75	4,1%
Ladná	1 245	1 242	-3	-0,2%
Lanžhot	3 766	3 738	-28	-0,7%
Lednice	2 355	2 293	-62	-2,6%
Moravská Nová Ves	2 613	2 597	-16	-0,6%
Moravský Žižkov	1 414	1 441	27	1,9%
Podivín	2 920	3 001	81	2,8%
Přítluky	788	806	18	2,3%
Rakvice	2 204	2 186	-18	-0,8%
Tvrdonice	2 089	2 065	-24	-1,1%
Týnec	1 071	1 109	38	3,5%
Valtice	3 584	3 538	-46	-1,3%
Velké Bílovice	3 876	3 914	38	1,0%
Zaječí	1 436	1 442	6	0,4%
ORP Břeclav	59 742	59 726	-16	-0,03%

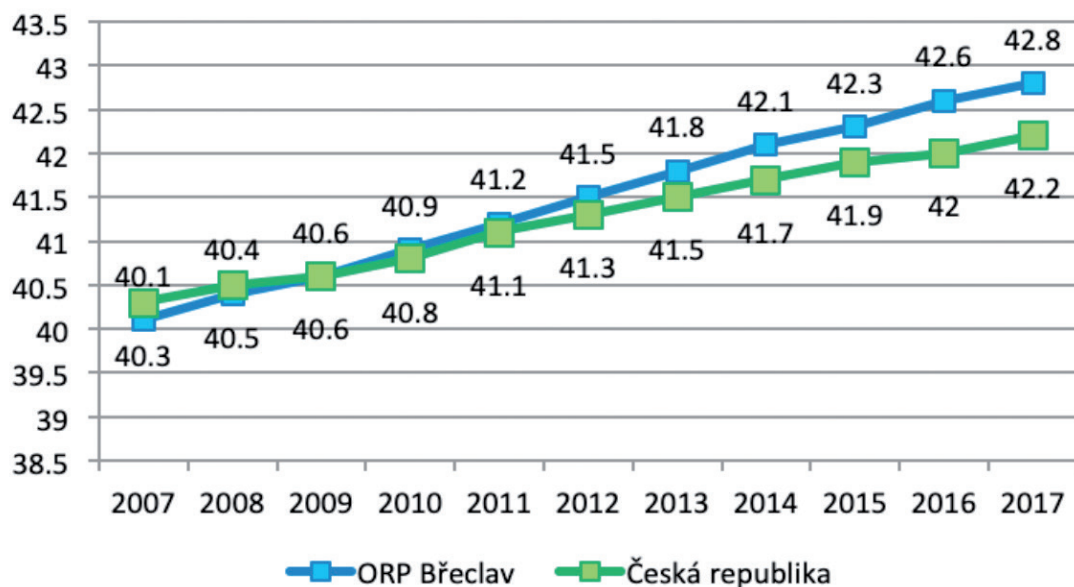
Zdroj: ČSÚ

ORP Břeclav tvoří 18 obcí, které měly na konci roku 2017 dohromady 59 726 obyvatel. Břeclav s téměř 27 tisíci obyvateli představuje 41 % populace ORP. Čtyři obce mají přes 3 000 obyvatel a tvoří dohromady 24 % populace ORP. Zbývajících 15 obcí ORP tvoří 35 % populace.

3.3 Věková struktura obyvatel

Populace ORP Břeclav postupně stárne. Za posledních deset let se průměrný věk obyvatel zvýšil o 2,7 roku ze 40,1 v roce 2007 na 42,8 v roce 2017. ORP Břeclav kopíruje trend stárnutí, který zasahuje celou republiku. Průměrný věk obyvatel ORP Břeclav se ale zvyšuje rychleji než celorepublikový průměr. Před deseti lety byl průměrný věk obyvatel ČR 40,3 let, tedy o 0,2 více než v ORP Břeclav. Do roku 2017 se průměrný věk obyvatel ČR zvýšil o 1,9 na 42,2 roku. V roce 2017 tak byl průměrný věk v ORP o 0,6 roku vyšší než průměrný věk celé populace České republiky.

Průměrný věk obyvatel ORP Břeclav a ČR

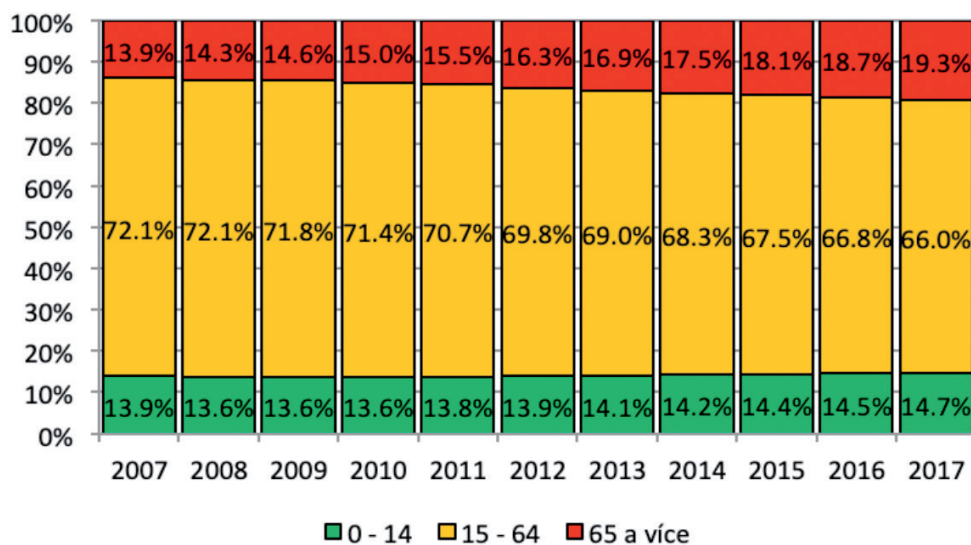

Zdroj: ČSÚ

Rozdělení obyvatel na tři hlavní věkové skupiny umožňuje názornější pohled na problematiku stárnutí. Mezi lety 2007 a 2017 zaznamenala střední věková skupina (15 až 64 let) pokles ze 72,1 % na 66,0 %. Mírně se zvýšil podíl nejmladší části populace pod 15 let z 13,9 % na 14,7 %. Podíl nejstarší části populace nad 65 let se ale za stejné období zvýšil z 13,9 % na 19,3 %.

Zatímco v roce 2007 byl přibližně každý sedmý obyvatel ORP senior, v roce 2017 to již byl každý pátý. V absolutních číslech to znamená nárůst z 8 187 seniorů v roce 2007 na 11 500 v roce 2017. To je nárůst o 3 313 seniorů.

Obyvatelstvo ORP Břeclav podle produkčních skupin

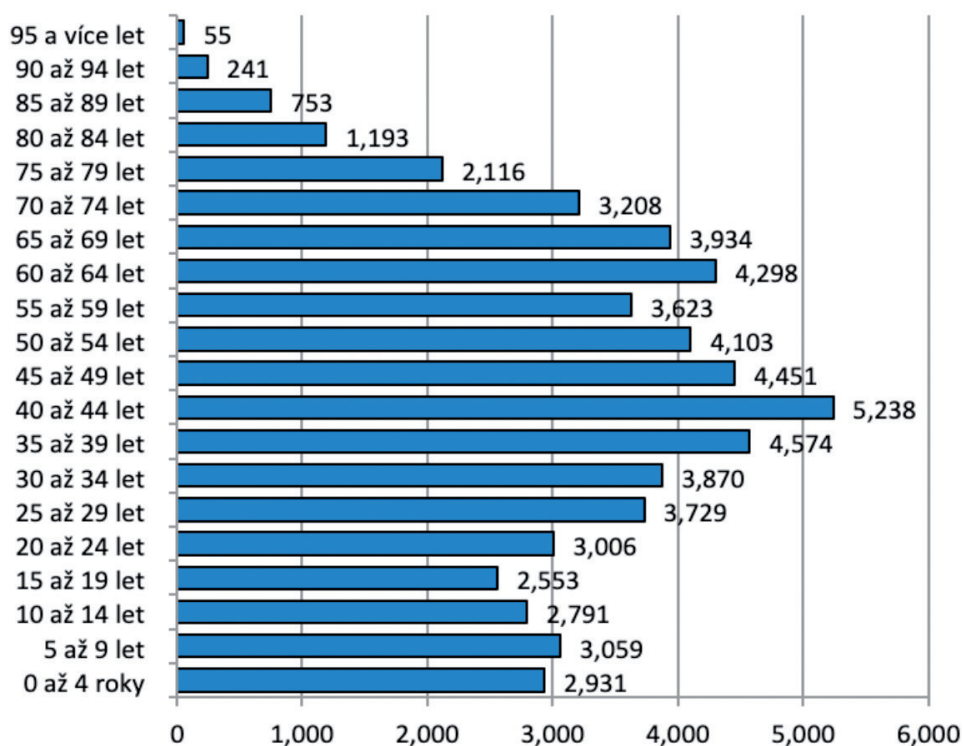

Zdroj: ČSÚ

Rozdělení obyvatel ORP na pětileté věkové kategorie ukazuje, že nejpočetnější je skupina obyvatel ve věku 40 až 44 let. Mladší ročníky jsou výrazně méně početné.

Průměrný věk matek v ORP Břeclav při narození dítěte je 30,7 let. V případě matek, kterým se narodilo první dítě, je to 28,4 let. Reprodukční věk žen se uvádí 15 – 49 let. Většina dětí se ale v ČR rodí ženám ve věku 20 až 40 let, i když průměrný věk matek se postupně stále zvyšuje. V následujících letech budou tento věk opouštět relativně silné ročníky a na jejich místo budou nastupovat méně početné mladší ročníky lidí, kterým je nyní 24 a méně let. Pokud se nezmění podmínky, lze očekávat, že pak dojde k adekvátnímu postupnému poklesu počtu narozených dětí.

Obyvatelstvo ORP Břeclav podle věkových skupin

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk obyvatel města Břeclav se v období 2007 až 2017 zvýšil ze 40,1 let na 43,1. To je nárůst o 3 roky. Průměrný věk obyvatel ORP se zvýšil za stejné období ze 40,1 na 42,8. Obyvatelstvo Břeclavi tedy stárne o něco rychleji než zbytek ORP. Podíl nejstarší skupiny nad 65 let je v Břeclavi 20 %.

Průměrný věk obyvatel jednotlivých obcí se pohybuje v rozmezí od 40,7 roků v obci Zaječí, až po 44,0 roků v obci Valtice. U všech obcí došlo ke zvýšení průměrného věku jejich obyvatel; nejvíce právě v obci Valtice (o 3,7 roky). Nejméně se průměrný věk zvýšil v obci Hrušky, a to o 0,5 roku.

Vedle průměrného věku se pro sledování věkové struktury používá i ukazatel index stáří. Ten uvádí, kolik seniorů (věk 65 a více) připadá na 100 dětí do patnácti let. Pokud je index menší než 100, převažují děti, pokud je větší, převažují senioři. Nejvyšší index stáří má obec Ladná a to 168, při podílu seniorů 23 % a dětí do 15 let 14 %. Naopak nejnižší index stáří má obec Hušky s hodnotou 101. V žádné obci tedy nepřevažuje nejmladší věková kategorie nad tou nejstarší.

Průměrný věk, index stáří a věkové složení obyvatel v jednotlivých obcích ORP Břeclav

Obec	Průměrný věk			Obyvatelstvo 2017			
	2007	2017	Změna	0–14	15–64	65 a více	Index stáří
Břeclav	40,1	43,1	3,0	14%	66%	20%	135,3
Bulhary	38,9	42,1	3,2	14%	69%	17%	121,1
Hlohovec	39,8	41,9	2,1	16%	67%	17%	111,3
Hrušky	40,6	41,1	0,5	18%	64%	18%	100,7
Kostice	41,4	42,9	1,5	15%	65%	20%	137,1
Ladná	41,2	44,0	2,8	14%	64%	23%	168,5
Lanžhot	40,3	42,9	2,6	14%	66%	20%	135,6
Lednice	40,1	43,3	3,2	15%	65%	20%	137,9
Moravská Nová Ves	40,5	42,5	2,0	16%	66%	19%	118,6
Moravský Žižkov	39,1	41,5	2,4	15%	69%	16%	110,0
Podivín	40,9	43,5	2,6	15%	65%	20%	136,7
Přítluky	41,1	43,3	2,2	16%	63%	21%	128,5
Rakvice	39,7	42,4	2,7	15%	67%	18%	118,3
Tvrdonice	40,5	42,7	2,2	15%	67%	18%	124,6
Týnec	38,9	42,5	3,6	15%	66%	19%	126,8
Valtice	40,3	44,0	3,7	13%	67%	21%	165,1
Velké Bílovice	39,8	41,7	1,9	16%	66%	18%	114,4
Zaječí	37,8	40,7	2,9	16%	68%	17%	106,7
ORP Břeclav	40,1	42,8	2,7	15%	66%	19%	131,0

Zdroj: ČSÚ